

De sos treballs recordem, entre altres, los de caràcter arqueològic insertats en las publicacions que ha donat a llum la referida «Associació Catalanista d'Excursions científicas», lo qual s'avé ab lo títol professional del qui es objecte d'aquestas ratllas; y aquí, encara que de pas, puig havem promès més amunt parlar d'ell sols com a literat, no podem menos de caure en la temptació de fer constar que ha obtingut premis en lo terreno artístich diferents vegadas: en lo concurs celebrat per l'«Ateneo Barcelonès», l'any 1877, y en la Exposició artística del «Fomento del trabajo nacional», celebrada poch's anys després; havent obtingut en lo primer un rich objecte d'art, costejat per l'Excm. Ajuntament de Barcelona, y duas medallas en lo segon.

Durant sa carrera literaria ha obtingut un sens nombre de premis en distints certámens, havent guanyat en los Jochs Florals de 1878, ab sa poesia «La filla de Jephthé», la viola d'or; la flor natural l'any 1889, ab sa composició «Joguina», y últimament altra vegada la viola d'or, ab sa poesia «L'legenda», ab la qual ha completat lo nombre reglamentari de premis: pera lograr l'honros títol de Mestre en Gay Saber.

També en Jochs Florals ha obtingut premis extraordinaris, entre ells lo qu'oferí, en l'any 1876, la Diputació provincial de Barcelona a la millor oda a la Pau.

Nostre novell Mestre en Gay Saber s'ha distingit sempre en sas composicions, a més de son valor literari, poch comú, per llur irreprotxable forma.

Desde las columnas de LA ILUSTRACIÓ CATALANA lo felicitem coralment per son últim triomf.

Tarrasas.

Seguexen las vistas d'aquexa industrial ciutat, en companyia dels articles que ve publicantne lo Sr. Real.

Donya Lluisa Goldmann de Fastenrath.

Com de costum, paguem lo tribut de respecte y consideració que's deu a una soberana, dedicant una de nostrias planas centrals a la Reyna dels Jochs Florals d'enguany; y pocas vegadas ho haurem fet ab tant gust com aquesta, en que ha ocupat aquella cadira d'honor una senyora húngara, de rara bellesa y envejable talent, y de més a més, esposa del distingit publicista qu'acaba d'axecar en l'extranger un monument literari a la nostra poesia catalana.

La Sra. Goldmann, que ab tant interès deu haver seguit l'immens treball de traducció del seu marit, coneix perfectament los nostres poetas y ls judica ab un criteri just y seré entusiasmantse ab las poesias d'alguns. ¿Que més títols per pujar a la Presidencia de la nostra festa y per exercir aques poèlich reynat?

Ab una modestia excessiva, nos ha amagat als admiradors de son talent y de sa bellesa lo que hauria sigut objecte de nova admiració: sas produccions literarias. Ella assegura que no escriu; però sa conversa li fa trayció. Per enrahonar com ella enrahona's necessitan qualitats y practica d'escriptor, y d'escriptor eminent; per altra part, ¿no vol dir res l'haver portat a la escena alemanya un drama español? Tot axò ho amaga la Sra. Goldmann ab un art exquisit; però nosaltres, molt atents però molt indiscrets, la felicitem per sas aficions, è hi trobem un motiu més de satisfacció al considerarla la nostra Reyna.

Aquesta ILUSTRACIÓ, saludantla ab tot respecte, li ofereix, ab lo retrato que'n publica, un testimoni de gratitud y simpatía. ¿Que'l bon Deu escampe sobre ella totas las felicitats!

Don Joaquín Rubió y Ors.

Ab motiu de sas bodas d'or literarias, s'ha parlat molt del venerable Mestre, president dels Jochs Florals en sa última festa, y se n'han publicat articles crítichs y biográfichs, lo qual nos estalvia d'escriure llarch com ho hauriam de fer altrement.

L'home es prou conegut: sas obras encara més.

Nos limitem, donchs, a felicitarlo una vegada més, desijantli encara molts anys de vida per veure créixer y florir y granar aquest arbre del catalanisme, ell que tan bonas regadas li ha donat de mitx sigle ensá.

Véus aquí mon cos y ma sanch.

Es un quadro ple d'esperit místich, que'ns representa al Redemptor oferint als homes son cos y sa sanch preciosos, aonegacions sublimes que sols en la nostre religió's conce-

bexen, y en boca d'aquell Just a qui fa dir nostre Verdaguer:

Prenèu ma sanch y tot, dolsa primícia
del esplet qu'a la Gloria us tinch guardat.

Marina.

Dalbono es un dels artistas italians que més fama han alcansat; en nostras planas hem donat diferents vegadas produccions sevas, com la marina d'avuy, acreditan son pinzell y sa firma.

Lo pont de La Serra.

Aquesta construcció perteneix a la linea de La Zaida a Reus, de la Companyia dels ferrocarrils de Tarragona a Barcelona y Fransa, y está situada en lo kilòmetre 17 del replanteig de la secció 5.^a

Es un pont de 37 metres d'alsada y 124 de llargaria, en curva, ab set archs de 12 metres de llum cada un sobre'l barranch de La Serra.

Com tots los d'aquella linea, ha sigut projectat y dirigit per lo distingit enginyer Sr. Maristany, havent corregut la construcció a càrrech del reputat contractista D. Ramón Miralles.

Es una obra seria que honra als que l'han portada a cap y a la Companyia propietaria.

CATALANISCHE TROUBADOURE DER GEGENWART

(Trobadors catalans contemporanis)

per

DON JOAN FASTENRATH

Un vol. de LXXII-502 págs.—Leipzig, Carl Reissner, 1890.
8 Mk. = 10 ptas.

Veus aquí un llibre que'ns ha enlleminit. Molt y bõ conté; molt més encara voldriam trobarhi. Ben imprès, ab excel·lent paper, rica y severa encuadernació; per autor, un nom simpàlich y distingit; per materials, la flor de nostra literatura; ¿còm voleu que desde'l punt y hora que'ns vingué a las mans no l'haguem llegit y rellegit ab fruició, admirant un y altre día sas innombrables bellesas?

Los mellors poetas, las més triadas poesias de nostre renaxement contemporani, hi figuran, cambiada llur vestimenta de la terra ab trajo foraster; mes conservant ab tot tant fidelment llur propia y característica fesomia, que fins desconexent la abundosa y esplèndida parla ab que's presentan ara trasmudats; a tots y a cada un se'ls reconeix perfectament, no sols pe'l tirat general, sinó pe'l cayent, pe'l deix, per las senyas totes que aquí també's diferenciavan. Lo *non bis in idem* aquí s'es desmentit: l'arbre de nostra poesia, trasplantat a terra estranya, ha arrelat de bõ, ha florit y granat ab la mateixa ufana, ab la mateixa vida que abans de perdre l'agre del terror. Lo senyor Fastenrath, al traduir, no sols ha conservat la freda exactitut del concepte, sinó tot l'esclat de la forma, sempre en lo mateix metre y combinacions rítmicas del original, sempre ab lo mateix foch y espontaneitat. Es obra d'enamorat feta per un mestre.

Preuharne lo mèrit, ponderarne la dificultat, ¿quí es capás de ferho? ¿Còm explicar què es lo mar a qui may l'ha vist? Mes feuli veure, feuli sentir, embarquèuvoshi, y llavors, un sol mot de resposta: *¡es axò!* li dirá més que'l discurs més eloqüent. Donchs, si voleu saber què es traduir en vers, en lo mateix vers, y ferne bona feyna, feyna rebedora y que no desdiga, ¡poseuvos a la tasca y m'ho sabreu dir! Y si las duas llenguas se semblan tant poch com la catalana y la alemanya, y si ja no's tracta d'una ni de duas ni de tres poesias, sinó de prop de dcs centenars y mitj, es ben segur que al contemplar a aquell que a tant s'es atrevit y qu'ha sortit en bé de tant gegantina empresa, vos quedarèu esparverats com jo mateix y no trobarèu paraulas pera enaltirlo.

Es la primera volta que's tributa a nostra llen-

gua y a nostra literatura un homenatge tant complert; prop de cent poetas catalans deurán al senyor Fastenrath lo ésser coneguts del *gran públich* d'Alemanya. Ja poden ben bé tots enviarli una bona abraçada, que no s'escauran gayre sovint a trobar qu'ls fassi obra tant amorosa y ab tanta consciencia.

Y com lo senyor Fastenrath, a tall de bon alemany, no es dels qui dexan a mitj fer las cosas, ha voigut que a sas acabadas traduccions las precedís un prólech, elegantment escrit, perfectament condensat, en que estudia las varias literaturas que existexen en Espanya, y principalment la catalana. No podem estar conformes ab ell en la manera de apreciar las tendencias del Centre, ni se'ns amagan tampoch las contadas, però sensibles, omissions de alguns noms y fets importants en la part moderna de sa introducció; mes tot axò res vol dir: en lo primer respectem las opinions, en lo segon es fácil l'esmena. Las ratllas generals del quadro, la proporció de las parts, los tochs de llum y de color, lo desenrotllo del plan, la justesa de las apreciacions, la abundancia de datos y la brillantor del estil, merexen tota mena de llohansas y fan d'aqueix prefaci un treball que per sí sol acreditaría a qualsevol escriptor (1).

Lo senyor Fastenrath, en una poesia plena de tendressa y originalitat, dedica son llibre a la bona memoria de sa germana, la poetissa Agna Forstenheim. A son estimat recort hi enllasa lo de Catalunya: a sas cansons, nostras cansons. Es una nova prova d'afecte y delicadesa que havem d'agrahir al eminent literat hispano-alemany.

ARNAL MONRÁS ABAISOA.

A MA GERMANA

LA POETISSA ANNA FORSTENHEIM

MORTA ABANS D'HORA.

(Dedicatòria del llibre *Catalanische Troubadoure der Gegenwart*.)

La primavera ja arriba,
flors y cántichs lo Maig du,
mes sols puch cullir per tu
sempreviva, sempreviva.

Tu, tan plena de noblesa,
ànima vessant d'amor,
¿per què t'has morta en la flor,
la flor de la juvenesa?

Tu, preparant sempre ab febre
obres de Samaritana,
¿per què tan jove y galana
la Mort, la Mort t'entenebra?

¿Per què, quan més escalfada
ta veu a la gloria aspira,
de cop l'armoniosa lira
s'es trencada, s'es trencada?

¡Quin cor! Batent inflammat,
foguejà ab sa fantasia
l'alemana poesia;
¡mes ja no bat, ja no bat!

Matávam ma pena immensa,
si no hagués sentit per l'ayre,
per les tombes, per tot cayre:
¡renaxensa, renaxensa!

Que a vida eterna y quieta
ressucitarás, oh morta,
t'ho diu l'ayre qu'ara't porta
les cantades del poeta.

(1) Sabem que un estimat amic nostre ha traduhit al castellá aquest prólech, y que's publicará en la revista d'aquesta ciutat *La España Regional*.